

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

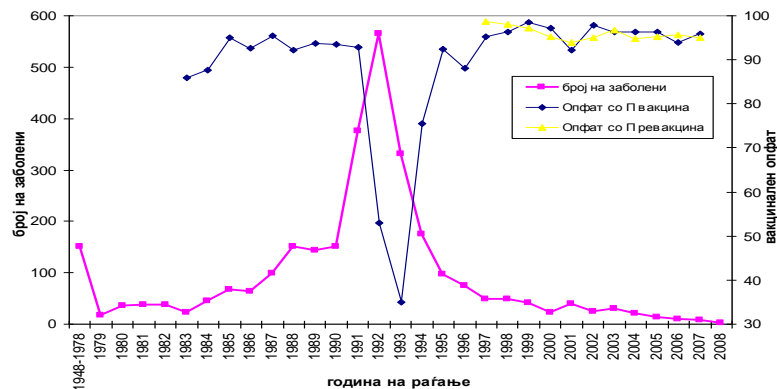
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **ноември 2015**

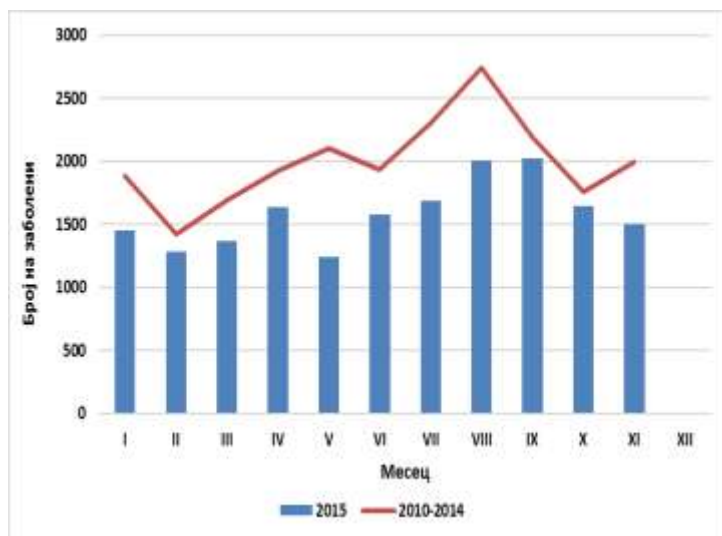
Скопје, 15.12.2015

Во текот на месец ноември 2015 година, во Република Македонија регистрирани се вкупно **1.501 заболени лица** од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатитис Б и Ц) со вкупен морбидитет од **72,7/100.000 жители**.

Во однос на претходниот месец регистрирано е намалување од 8,9%. Во споредба со ноември 2014 се регистрира намалување на бројот на пријавени заболени лица за 23,8%, додека пак во однос на аритметичката средина за петгодишниот период 2010–2014, постои намалување за 24,5%.

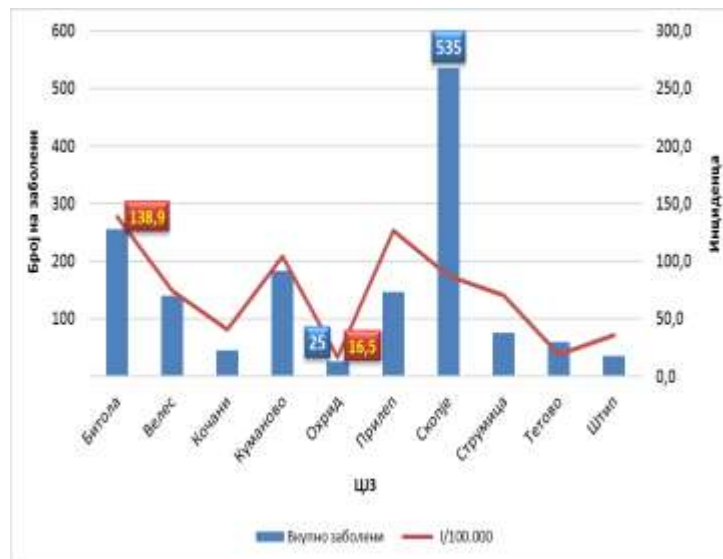
Во вкупниот број на заболени во 2015 година, регистрираните случаи во месец ноември учествуваат со 8,6%. Кумулативниот број на заболени во 2015 е намален за 17,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2014 година (заклучно со ноември).

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести во 2015 и аритметичка средина за 2010-2014, по месеци

Во месец ноември, најголем број акутни заразни заболувања (n=535 или 35,6%) се регистрирани на територија на ЦЗ Скопје, а најмал во ЦЗ Охрид (n=25). Нема пријавени заболени лица во ПЕ Пехчево и ПЕ Дебар. Највисок МБ е регистриран на територијата на ЦЗ Битола (138,9/100.000), а најнизок во ЦЗ Охрид (16,5/100.000) (Графикон 2 и Табела 1).

Графикон 2: Број на заболени и МБ од акутни заразни заболувања по ЦЗ во ноември, 2015

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во ноември учествуваат со 97,3% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат морбидитет од 70,7/100.000 жители (Табела 1).

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во ноември, 2015

Заболување	Број
Ентероколитиси	786
Овчи сипаници	479
Шуга	57
Салмонелози	27
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	25
Инфекции предизвикани од E. Colli	19
Скарлатина	19
Вирусен хепатитис Ц	19
Инфективна мононуклеоза	16
Инфекции со Хламидија	14
ВКУПНО	1461

Првите **три најчести заразни заболувања**, учествуваат со 88,1% во вкупниот број на заболени, а со 90,5% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец ноември 2015 година.

Во ноември, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **ентероколитите**, со вкупно 786 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот тие учествуваат со 52,4%, а во групата на десет најчести заразни заболувања со 53,8%.

Во однос на претходниот месец се регистрира намалување од 32,7%, додека пак во однос на ноември минатата година се регистрира намаување од 9,6%. Споредено со просечниот број на заболени во ноември за периодот 2010–2014, се регистрира зголемување од 2,8%.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2015, бројот на заболени во ноември учествува со 7,2%. Во кумулативниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015, учеството на ентероколитите е 62,9%. Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2015 е зголемен за 9,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2014 година.

На **второ место** по број на регистрирани заболени во ноември се **овчите сипаници** (n=479), кои во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 31,9%.

Во однос на претходниот месец, бројот на заболени лица од овчи сипаници е зголемен за 2,4 пати. Споредено со месец ноември 2014 година и просекот за ноември во периодот 2010-2014, се регистрира намалување од 26,3% односно 41,7%.

Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015, пријавените случаи на овчи сипаници учествуваат со 21,1%, додека во вкупниот број на овчи сипаници во 2015, заболениите регистрирани во месец октомври учествуваат со 13,0%. Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2015 е намален за 49,8% во однос на кумулативата во истиот период во 2014 година.

На **трето место** по број на заболени во октомври е **шугата** (n=57), кои во вкупниот број учествуваат со 3,8%. Во однос на месец октомври 2015, бројот на заболени лица од шуга е зголемен за 29,5%. Во однос на ноември 2014 и во однос на просекот за 2010-2014 се регистрира зголемување од 32,6% и 35,7% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани заболени лица од шуга во 2015, пријавените случаи во ноември учествуваат со 12,2%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015, шугата учествува со 2,7%. Кумулативниот број на заболени од шуга во 2015 е зголемен за 23,2% во однос на кумулативата за истиот период во 2014.

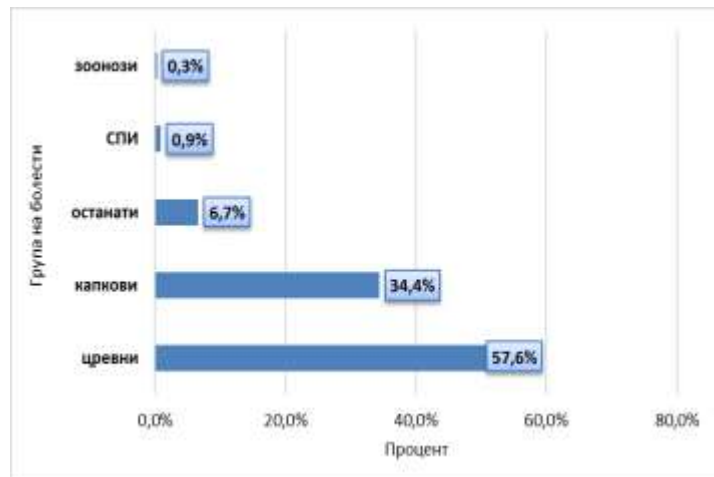
Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од пријавените заболувања во ноември припаѓаат на групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 865 заболени (57,6%) со МБ од 41,9/100.000 жители. Од нив, најголем процент (90,9%) и број (n=786; МБ 38,0/100.000) се ентероколитите. На второ место се салмонелозите кои учествуваат со 3,1% (n=27; МБ 1,3/100.000). Пријавени се и 25 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (2,9%; МБ 1,2/100.000), 19 инфекции предизвикани од E. Colli (2,2%; МБ 0,9/100.000), 5 случаи на вирусен хепатит А, 2 случаи на цардијаза и еден случај на шигелоза.

На второ место во месец ноември е групата на **капкови заразни заболувања** (n=517; 34,4%, МБ 25,0/100.000). Од нив, најголем процент чинат пријавите за овчи сипаници со 92,6% (n=479; МБ 23,2/100.000). Регистрирани се и 19 случаи на скарлатина (3,7%; МБ 0,9/100,000), како и 16 случаи на инфективна моноклеоза (3,1%; МБ 0,8/100,000). Во оваа група се пријавени и по еден случај на заразни заушки, легионерска болест и инфекција со ХиБ.

Останатите акутни заразни заболувања во ноември се регистрирани со 100 случаи (6,7% и МБ 4,8/100.000). Од нив, најбројни (n=57) се случаите на шуга со МБ 2,8/100.000, а регистрирани се и 19 случаи на вирусен хепатит Ц, 11 случаи на бактериски менингит, по 4 случаи на вирусен хепатит Б, вирусен енцефалит и вирусен менингитис и еден случај на неодреден вирусен хепатит.

Зоонозите како група во ноември се регистрираат со вкупно 5 заболени лица (0,3%; МБ 0,2/100.000). Регистрирани се 3 случаи на ехинококоза и по еден случај на бруцелоза и туларемија (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во ноември, 2015

Во текот на месец ноември 2015 година, до ИЈЗ е пристигната **една пријава за епидемија на заразна болест – Hepatitis virosa A.**

На 17.11.2015 година, ЦЈЗ Кочани пријави епидемија на *Hepatitis virosa A* на територијата на село Мородвис, Кочанско. Епидемијата е пријавена со 9 заболени лица, од кои 8 се хоспитализирани. ЦЈЗ Кочани извршил санитарно-хигиенски и епидемиолошки увид. Од страна на ЦЈЗ Кочани предложени се и превземени соодветни противепидемиски мерки и извршена е ДДД.

Во текот на ноември не е пријавен **смртен случај од акутно заразно заболување.**

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 6 лица (МБ 0,3/100.000) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Регистрирани се 4 лица со вирусен хепатит Б кои согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација и истите не се вакцинирани.

Во ноември, пријавен е еден случај со заразни заушки. Дијагнозата е поставена клинички, а случајот не е вакциниран.

Регистриран е еден случај на инфекција со ХиБ. Се работи за 4-месечно бебе од Скопје кое не е вакцинирано со вакцина против ХиБ и кај кое дијагнозата е докажана лабораториски и клинички.

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец ноември пристигнати се пријави за 14 случаи на ХИВ/ СИДА (11 ХИВ и 3 случаи на СИДА). Од вкупно пристигнатите пријави 9 се новорегистрирани случаи од месец ноември, 3 се од месец мај и два се од април, но пријавите за заразна болест за нив се пристигнати и обработени во ИЈЗ во текот на месец ноември. Од вкупниот број на случаи, 11 случаи се од машки, а 3 од женски пол. Во однос на возрастната дистрибуција, 8 од случаите се регистрирани во возрастната група од 20-29 години, 5 се во возрастната група од 30-39 години и 1 случај е регистриран во возрастната група од 40-49 години. По 3 од случаите се регистрирани во Кочани и Скопје, по 2 случаи се од Штип, Кавадарци и Струмица и по еден случај е од Тетово и Прилеп.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 30.11.2015), кумулативниот број на лица со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2015, изнесува **270**:

- лица болни од СИДА - **170**
- ХИВ позитивни лица - **100**
- починати лица - **80**, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - **170**.

Во однос на другите **сексуално преносливи инфекции** во земјата, во текот на ноември се пријавени 14 случаи на инфекции предизвикани од хламидија (Табела 3 - Прилог).

ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2015/2016 во Европа, активноста на вирусот на грип е со низок интензитет со локална или спорадична географска активност во 44 земји кои доставиле извештај. Детектирани се сите три сезонски инфлуенца вируси (А (H1N1) pdm09, А (H3N2) и В) во сентинел и рутинските примероци. Субтипизирани се мал број на вируси (тип А), но во споредба со сезоната 2014-2015, А (H1N1) pdm09 е детектиран во поголем број на примероци во споредба со А(H3N2).

Од почетокот на сезоната (40 недела) заклучно со 48-ма недела, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 431 заболено лице (МБ 20,9/100.000). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ЦЈЗ Тетово (n=153), ЦЈЗ Куманово (n=81) и ЦЈЗ Прилеп (n=81). Најголема инциденца е регистрирана во ПЕ Крушево (115,1/100.000) каде се пријавени 11 заболени лица.

Во однос на дистрибуцијата на заболениите по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во најголемата возрастна група од 15-64 години - 295 случаи (68,4%), а најголем морбидитет од 32,7/100.000 се регистрира кај децата на возраст 0-4 години.

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ од почетокот на сезоната 2015/2016 пристигнати се 18 биолошки материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, од кои само еден е позитивен на присуство на вирусот на грип (Influenza A - нетипизиран).

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец ноември, 2015 година (n=432).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 8 Центри за јавно здравје и 5 Подрачни единици.

Во најголем број и процент регистрирани се пријави за докажан микробиолошки причинител од териториите на ЦЈЗ Скопје (n=271 или 62,7%), ЦЈЗ Куманово (n=57 или 13,2%) и ЦЈЗ Битола (30 или 6,9%).

Од сите регистрирани пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во месец ноември се *Rota Virus* (n=76, 17,6%), *MRSA* (n=58, 13,4%) *Salmonella enteritidis* (n=56, 13%) и *Chlamydia trachomatis* (n=49, 11,3%) (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Микиќ В., Ставридис К., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Синани Ф., Исмени М.